Leo Regals:

Boekjes om uit te lezen

Onlangs is de Papiamentstalige jeugdboekenmarkt in belangrijke mate verrijkt met twee nieuwe prentenboekjes getiteld *"E fli chiki"* en *"Koko ta un pal'i gai"* van de auteur Leo Regals (pseudoniem van Roel Jungslager) en de illustrator Wop Sijtsma. Tezamen met zes uit het Nederlands in het Papiamento vertaalde prentenboeken van Dick Bruna, die in maart 1980 uitkwamen, vormen deze twee nieuwe boeken vrijwel het enige wat er is aan prentenboeken, speciaal bestemd voor het Antilliaanse kind.

"E FLI CHIKI", een stevig prentenboekje in vierkleurendruk en speciaal bestemd voor peuters en kleuters, geeft het verhaal weer van een vliegertje dat op wil stijgen maar het net niet haalt.

Als hij weer op de grond terechtkomt, wordt hij boos en gaat zich afvragen waarom hij niet omhoog kan komen. Ondertussen wordt hij door alle grote vliegers uitgelachen, maar deze zijn toch bereid hem te helpen als ze eenmaal doorhebben wat de oorzaak ervan is dat 't het vliegertje niet lukt omhoog te komen. Ze geven elk een stuk van hun vliegersstaart aan het kleine vliegertje en door van alle stukjes één grote staart te maken, is het vliegertje weldra in staat tot ver in de wolken te komen. Een leuk en eenvoudig verhaaltje, dat ook door de felle kleuren van de illustraties zeker zal aanspreken. De tekst is ondergeschikt aan de illustraties, maar deze volgen elkaar zo logisch op dat het best zonder tekst is te begrijpen.

Het lettertype is verantwoord gekozen: groot en duidelijk, het taalgebruik is simpel. Al bij al zal het jonge kind dat nog niet kan lezen, zeker van de platen genieten, terwijl het reedslezende kind een uitstekende gelegenheid krijgt aangeboden in het papiamento te (leren) lezen.

Bovendien zit er min of meer een boodschap door het verhaal heen verweven: al samenwerkende en elkaar helpende bereik je veel meer in het leven dan alleen.

"KOKO TA UN PAL'I GAI" is een langwerpig boekje, waarbij jammergenoeg slechts van één kleur (rood) gebruik is gemaakt.

In zekere zin heeft dit de kwaliteit van het boekje, dat als voorleesboekje geschikt is, enigszins doen afnemen. De gekozen kleur (op wit gedrukt) is saai en laat de figuren niet tot zijn recht komen. Vaak maken de soms karikatuurachtig-aandoende illustraties een rommelige indruk. Daardoor is het boekje qua illustraties minder geschikt voor de allerkleinsten. Voor de grotere kinderen (zes jaar en ouder), die op een gegeven moment in staat zijn visueel meer op te nemen, en voor het aanvankelijk lezen van papiamento is het bruikbaarder. Echter toont de tekst, die eenvoudig is gehouden, op sommige plaatsen naar mijn mening schoonheidsfoutjes, die de mogelijkheid in de weg staan het als eerste leesboekje te gebruiken. Dit laatste was overigens niet de bedoeling van de schrijver: hij had meer een voorleesboekeje voor ogen.

Het verhaal gaat over een haan, Koko, die zijn funktie als wekker ('s ochtends vroeg kraaien) goed uitvoert en daar ook erg trots op is. Dat laat hij dan ook duidelijk merken aan de kippen, door trots langs hen heen te lopen. Deze wijken, uit respekt voor hem, enigszins voor hem uit. Als hij echter zijn rug naar hen toekeert, beginnen ze hem een beetje te bespotten: dat men hem eigenlijk niet meer zo nodig heeft daar praktisch iedereen een wekker in huis heeft. Op zekere dag als ze weer zo aan het schamperen zijn, hoort Koko het en opgewonden gaat hij er tegen in door zich voor te nemen 's ochtends niet meer te kraaien. En zo gebeurt het ook.

Coordinator

C. de Haseth

Later blijkt dat iedereen zich verslapen heeft en daardoor krijgen ook de kippen niet op tijd hun voer toegediend. Dan krijgen ze spijt van alle opmerkingen die ze hebben gemaakt en gaan Koko smeken om, net als vroeger, weer vroeg in de ochtend te kraaien. Koko stemt er mee in en kraait dan ook uit volle borst. De mensen staan dan vlug op en komen zo toch net op tijd op school en werk aan. Nu kan Koko weer trots zijn op zichzelf en ook de kippen zijn tevreden met hun haan.

Je zou haast kunnen zeggen dat er uit dit verhaal een onuitgesproken waardering blijkt voor oude gebruiken, al is dit niet zo expliciet tot uitdrukking gebracht. Het uit zich min of meer in de figuur van de haan als traditionele wekker van mensen; echter door alle uitvindingen en moderniseringen (wekkers, airconditionings, etc.) is er van dit alles weinig overgebleven.

VIOLA STATIA

"E fli chiki en *"Koko ta un pal'i gai" zijn beide in eigen beheer uitgegeven en zijn voor resp. f. 4,90 en f. 2,90 in de boekhandel verkrijgbaar.*

Leo Regals (pseudoniem van Roel Jungslager) publiceerde eerder *"De avonturen van Henco"* en *"Uni, het gidsje van Haiti"*, beide in het Nederlands en bestemd voor het lagere schoolkind. Binnenkort zullen verschijnen: *"Luna i strea"* en *"E flor tristu"* en in de serie *"konta bo yu un kuenta"* (waarvan *Koko ta un pal'i gai* het eerste deel is) *"E kas pisá di Shon Poko póko"* en *"Satur,e palabrua bruá"*, allen bestemd als leesboekjes. Bestemd om door kinderen van 7-8 jaar zélf gelezen te worden is *"Buskadó ke wak su kas bon"*.

Mét de voor volwassenen bestemde gedichtenbundel *"De keten gebroken"* zijn deze uitgaven in de plaatselijke boekhandels verkrijgbaar.